

Tribale Kunst en Cultuur

jaargang 1 - nummer 3 - september 2013

Een abonnement op

het tijdschrift "Tribale Kunst en Cultuur" is gekoppeld aan het lidmaatschap van de Werkgroep "Tribale Kunst en Cultuur". In dit tijdschrift worden artikelen toegelaten, die zijn geschreven vanuit meerdere verschillende invalshoeken. Daarin vormen de tribale culturen en de etnografische kunst steeds een substantieel bestanddeel. De artikelen in dit blad zijn afkomstig van onze leden en van leden van een zustervereniging. Kopij is welkom!

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de artikelen ligt voornamelijk bij de auteurs.

Een jaarabonnement/lidmaatschap kost binnen Nederland € 35,- per jaar. (partners samen € 50,-). Hiervoor ontvang je 4 nummers van het tijdschrift per jaar (maart – juni – september en december). Abonneelid kun je worden door je in te schrijven via 'Inschrijfformulier A' op onze website < www.tribalekunstencultuur.org >. Tevens is de inhoud van dit tijdschrift in digitale vorm nog voor iedereen te lezen via deze site gedurende een groot deel van het jaar 2013. Nadien alleen voor abonnees/leden.

Losse verkoopprijs per nummer € 8,- (bij verzending + € 2,50).

D.m.v. het 'Inschrijfformulier B' op de website kan eenmalig een gratis proefnummer aangevraagd worden.

Meer gegevens vind je op de website. Daar tref je ook het Contactformulier aan voor contact met de redactie / het bestuur van de Werkgroep, ook telefonisch te bereiken via 055-3558595.

Voor mededelingen en korte stukjes verwijzen we graag naar onze nieuwsbrief 'Footprints'. De redactie van deze nieuwsbrief is te bereiken via < werkgroeptribalekunstencultuur@gmail.com

..... Bij de foto op het voorblad :

De foto's op het voor- en achterblad tonen een object uit de verzamelingen van 2 van onze leden. Elk verzamelend lid krijgt bij toerbeurt de gelegenheid om een voorwerp uit zijn verzameling op deze manier te exposeren. Een object waarmee hij/zij om welke reden dan ook een bijzondere band heeft. Over de reden daarvan wordt hieronder verteld. Voor het voorblad van deze editie is het woord aan **Pieter van den Hombergh** :

Dit **Inuit Eskimo kajak** model komt waarschijnlijk uit Groenland. Op basis van vergelijkbare stukken dateert het vermoedelijk van 1890-1910. De kajakromp is omspannen met tot droog perkament verworpen zeehonden huid en is erg kwetsbaar en beschadigd. Het is een erfstuk van mijn schoonvader, provenance verder onbekend. Hij was iemand die al voor de 2e wereldoorlog met de bus naar Opper Volta ging en mogelijk ook de verhalen van poolreizigers las.

Eskimo's, of eigenlijk meer correct Inuit, maakten ook kajak speeltjes van ivoor en speksteen. Maar deze miniatuur kajak replica's waren waarschijnlijk vooral geliefd in de periode na 1900, toen de poolreizen door o.a. Amundsen en Schott, en de boeken daarover een groot publiek bereikten. Toch zijn er relatief weinig van deze modellen overgebleven, waarschijnlijk door hun kwetsbaarheid.

Ik had tot dan toe Eskimo kunst links laten liggen, omdat Afrika en Oceanië als verzamelgebied al zo breed waren. Maar toch raakte ik gefascineerd door de Inuit en hun aanpassing aan de barre Arctische leefomstandigheden. Het zou ons westerlingen niet meer lukken om - zelfs als experiment - maar een paar weken te kunnen leven zoals zij. En dus was ik erg blij met deze kajak.

Er is een parallel te trekken tussen de Eskimo's en nomaden als de San in de Kalahari woestijn en de Maasai volken, waar ik drie jaar tussen werkte in Kenya. Voor al deze nomaden geldt, dat artistieke producten niet omvangrijk konden zijn, omdat het meenemen van veel spullen onhandig is. Je ziet bij de Eskimo's dan ook een artistieke cultuur van kleine ivooren en stenen voorwerpen, speeltjes en sieraden, waarmee zij toch aan hun esthetische behoeften konden voldoen. Die creativiteit ging hand in hand met het maken van religieuze maskers en Sjamaan-voorwerpen. De leefomstandigheden bij de San of Bosjesmannen en de Maasai verschillen weliswaar qua klimaat totaal van die bij de Eskimo's, maar hun bestaan als "hunter-gatherers" leidt toch tot een vergelijkbare cultuur. Om meer te weten te kunnen komen over deze kajak had ik mijn hoop gevestigd op het Nationaal Museum in Kopenhagen, waar een compleet en indrukwekkend overzicht te zien is van de Eskimo cultuur. Kunst nam in dat overzicht maar een bescheiden plaats in, iets waarvan ik me afvraag of dat wel terecht is. Een kajak zoals de mijne heb ik helaas niet gezien. Via het Internet kwam ik er achter, dat er nog wel degelijk meer exemplaren bestaan, die allen uit Groenland komen.

Zo leidde een kajakmodel van mijn schoonvader, uit een heel andere cultuur dan mijn verzamelgebied tot dan toe, tot weer een nieuwe interesse en daar ben ik blij mee. Dit is in de geest van de titel van het boek van Harrie Heineman "The pleasure of collecting primitive art".

Pieter van den Hombergh